

Kenniscentrum
voor makkelijk
lerenden

Vergroot de kennis over hoogbegaafdheid bij hulpverleners in de psychiatrie

Hoogbegaafdheid in de psychiatrie

Preventie, signalering en behandelen

Stichting Kennisnetwerk Psychiatrie en Hoogbegaafdheid

info@kennisnetwerkphb.nl

1

Even voorstellen

Lia Jaeqx - van Tienen
Verpleegkundig specialist GGZ

shine@thespotlights.nl

LKPHB
info@kennisnetwerkphb.nl

& st. KML

Dr. Willy de Heer
Wetenschappelijk onderzoeker
www.zeermakkelijk.nl

2

Wat gaan we doen

- Signalering HB in de psychiatrie aan de hand van Casuïstiek
- Ontwikkelingsanamese
- Wat is nodig in behandeling?
- Wat is nodig ter preventie en voor het welzijn welzijn?

Stichting Kennisnetwerk Psychiatrie en Hoogbegaafdheid

info@kennisnetwerkphb.nl

3

Signalering

Kansen gelijkheid?!?

- **Toen:** Vrouw 31, veel behandelingen gehad, gebruikt 3 soorten antidepressiva, depressie, persoonlijkheidsproblematiek, speciaal onderwijs, werkt op n2
- **Nu:** Intense vrouw 35, afronding behandeling gebruikt geen medicatie, HBO opleiding, gelijk gestemde mensen, acceptatie van zichzelf

Afbeelding: Image by freepik

Afbeelding: Image by pressfoto on freepik

Stichting Kennisnetwerk Psychiatrie en Hoogbegaafdheid

info@kennisnetwerkphb.nl

4

Intelligentie: $\pm 50\%$ aanleg - $\pm 50\%$ omgeving

Rebbeccadavitt Pixabay

- Verstandelijke vermogens
- (Snelheid van) denkprocessen
- Vaardigheden

Resing & Drenth. (2001 & 2007)

pixabay

- Moeder tijdens zwangerschap & epigenetica
- Opvoeding
- Vrienden / vriendinnen / peers
- Onderwijs

ZEERMAKKELIJK

5

Hoogbegaafden $\longleftrightarrow$ leeftijdgenoten

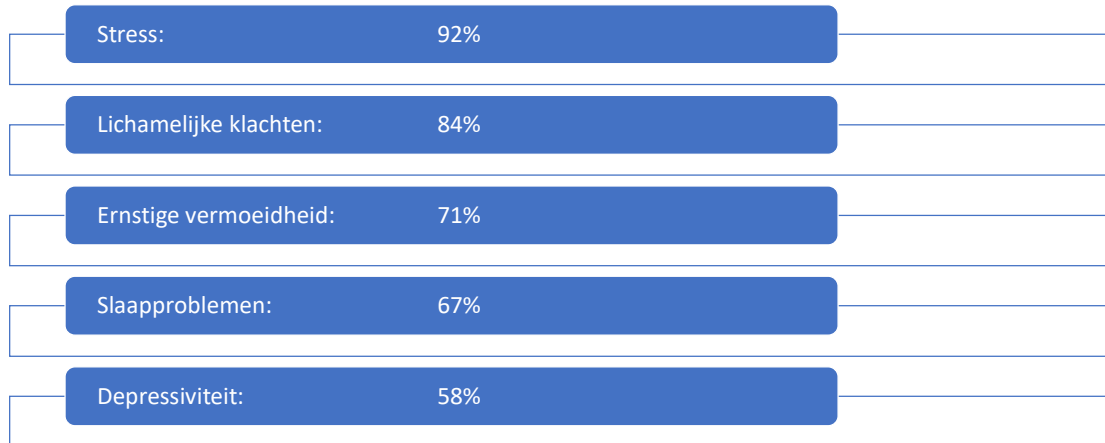
9,6 op de 10 is veel sneller van begrip, (veel) nieuwsgieriger en leergieriger	
9,6 op de 10 is heel gevoelig voor indrukken, geuren en geluiden	
9,6 op de 10 denkt heel diep na over de dood, het milieu ed.	
9,6 op de 10 heeft een geheel ander gevoel voor vriendschap	
9,2 op de 10 gaat (heel) graag om met oudere kinderen of volwassenen	
9,2 op de 10 heeft hele andere humor	

De Heer (2022, 14 september)

ZEERMAKKELIJK

6

Kinderen heel erg / vaak last van

De Heer (2022, 14 september)

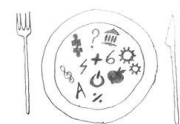
ZEERMAKKELIJK

7

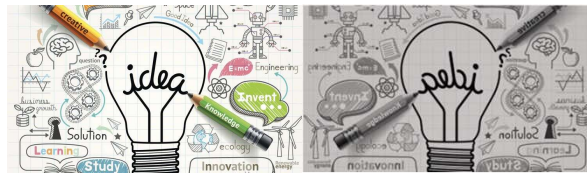
Signalering

Delphimodel: 'een hoogbegaafde is een snelle slimme denker, die complexe zaken aankan. Autonoom, nieuwsgierig en gedreven van aard. Een sensitief en emotioneel mens, intens levend, die plezier schept in creëren. (Kooijman - van Tiel 2008)

Kennishonger
Willen snappen

Creativiteit en de keerzijde daarvan

herkauwen

Intens gevoelsleven
stemmingwisselingen

autonomiebehoefte

identiteitsvraagstukken

✓ BEN IK DOM?
□ BEN JIJ DOM?

Weinig zelfvertrouwen

Uitgebreid praten

Oorsprong afbeeldingen onbekend

8

Ontwikkelingsanamnese

Ontwikkelingsanamnese Psychiatrie en
Hoogbegaafdheid
LKPHB

- Afnams -

Ontwikkelingsanamnese Psychiatrie en Hoogbegaafdheid LKPHB (2023), www.kennisnetwerkphb.nl
Door: Van Zonneveld, M. (Kinder- en jeugdpsychiater), Kuiperma, S. (Kinder- en jeugdpsychiater) & Jansen-
van Tienen, L. (Jeugdpsychiater specialist GGZ)

Gratis te downloaden
via:
<https://kennisnetwerkphb.nl/aanbod/ontwikkelingsanamnese/>

Ontwikkelingsanamnese Psychiatrie en
Hoogbegaafdheid
LKPHB

- Handleiding -

Ontwikkelingsanamnese Psychiatrie en Hoogbegaafdheid LKPHB (2023), www.kennisnetwerkphb.nl
Door: Van Zonneveld, M. (Kinder- en jeugdpsychiater), Kuiperma, S. (Kinder- en jeugdpsychiater) & Jansen-
van Tienen, L. (Jeugdpsychiater specialist GGZ)

9

Wat is nodig in behandeling

Gezien en begrepen worden!!

(cauïstiek non binair persoon,
studerend, hoogbegaafd en ADHD)

Top-down behandelen;
Samenwerken in behandeling;
Eclectische behandeling;
Persoonsgerichte pscho-educatie HB+....;
Aanpassingen bepaalde behandelingen bv EMDR/Farmaco/CGT;
Soms meer ervarings- en lichaamsgericht
Als het antwoord in het hoofd zat, hadden we het dan niet al?
Nadrukkelijke aandacht voor identiteit en existentiële vragen.

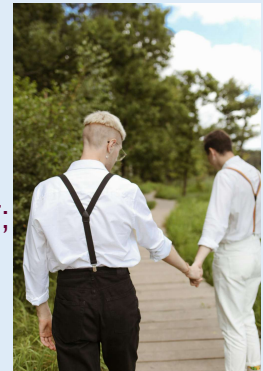

Foto via Pexels door Polina Tankilevitch

Stichting Kennisnetwerk Psychiatrie en Hoogbegaafdheid

info@kennisnetwerkphb.nl

10

Welzijn Preventie en behandeling

Wat is belangrijk voor het welzijn van iemand?

Is dit anders bij mensen die hoogbegaafd zijn?

Foto: via Pexels door Cottonbro

Foto: via Pexels door Edmond Dantès

Foto: onbekend

Foto: via Pexels door Erik Mclean

Foto: via Pexels door Simon Migaj

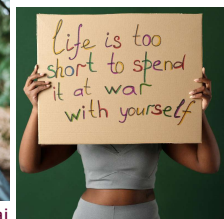

Foto: via Pexels door Moe Magners

Gelijk gestemde

Autonomie

Uitdaging

Zinvol zijn

Rust op eigen manier

Zelfacceptatie

11

Welzijn: 3 psychologische basisbehoeften

1. Competentie

- Bekwaam voelen, uitdaging, gevoel steeds beter te worden
- Ruimte voor ontwikkeling, maar ook ondersteuning en duidelijke grenzen

2. Autonomie

- Zelfstandigheid, jezelf kunnen zijn, mogen kiezen
- Ruimte voor eigen initiatief, mate van invloed en controle

3. Relatie / Betrokkenheid / Verbondenheid

- Erbij horen, samen doen, verbondenheid
- Fijne omgeving, onderling vertrouwen, waardering

Deci & Ryan (2002): Zelf Determinatie Theorie / ZDT

ZEERMAKKELIJK

12

Discussie en vragen

Steun jij onze visie en missie?
Scan de QR code en doneer

Vergroot de kennis over hoogbegaafdheid bij
hulpverleners in de psychiatrie

Meer weten? Kijk op onze website: www.kennisnetwerkphb.nl & www.zeermakkelijk.nl
Vragen? Mail ons op: info@kennisnetwerkphb.nl, info@zeermakkelijk.nl en
skml.bestuur@gmail.com

Stichting Kennisnetwerk Psychiatrie en Hoogbegaafdheid

info@kennisnetwerkphb.nl